

Inspiratiedag Levenslang Leren

Klaar voor de **groene** en **digitale** transitie?

LISE NACKAERTS
IDEA Consult

dr. PIETER SPRANGERS
Domo de Refontiro

Opgelet: deze presentatie gaf de voorlopige bevindingen weer van het lopende onderzoek. De publicatie van het onderzoeksrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

Brugfiguren en gespreksmethodiek levenslang leren

Inspiratiedag Levenslang Leren
12 december 2023

IDEA
CONSULT thinking ahead
member of
IDEA GROUP

Lise Nackaerts (IDEA Consult) en
dr. Pieter Sprangers (Domo de Refontiro)

Brugfiguren & gespreksmethodiek Levenslang Lernen

Opdrachtgever

Partnerschap LLL

Expertisecentrum
Innovatieve leerwegen

Partnerschap

IDEA
CONSULT thinking ahead

The ARGONAUTS

ACV
innovatief

DOMODE REFONTIRO

Ligo

Intro

Doelstellingen & context project

Aanpak

Brugfiguren Levenslang Leren

Gespreksmethodiek Levenslang Leren: Toolbox

Context

- **Actieplan LLL - 'Vlaggenschip 5':**
Naar een meer coherent kader van begeleiding en ondersteuning
- Looptijd: maart 2023 - *april 2024*

Doelgroep

2 profielen 'potentiële lerenden'

(The Faces of Learners in Flanders: a segmentation approach, OESO)

- Niet geïnteresseerd in leeractiviteiten
- Ongemotiveerd omwille van leeftijds- of gezondheidsbelemmerende factoren

Doelstelling

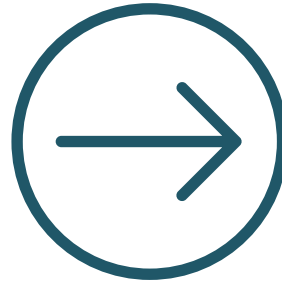
3 luiken

- Onderzoeken van de **rol van een 'brugfiguur LLL'**
  - in diverse leercontexten
- Ontwikkelen van een **laagdrempelige gespreksmethodiek**
  - voor captatie leervragen, identificatie drempels
  - oriëntering en ondersteuning voor organisaties
- Ontwikkelen van een **handleiding**
  - voor organisaties en lokale besturen om zelf aan de slag te gaan met brugfiguren

Vooronderzoek

 april – augustus '23

- Korte literatuurstudie
- Interviews
(potentiële lerenden, brugfiguren)
- Klankbordgroep
- Verschillende cocreatieve workshops
- Ontwikkeling prototypes

Testfase

 sept '23– april '24

- Testen instrumenten (profielfiches brugfiguren, toolbox, handleiding) in 9 testorganisaties:
  - 4 werkplekken
  - 5 plekken
buurt/lokale regio
- Herwerken instrumenten

Opgelet: deze presentatie gaf de voorlopige bevindingen weer van het lopende onderzoek. De publicatie van het onderzoeksrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

Brugfiguren Levenslang Leren

Brugfiguren Levenslang Leren

*“Personen actief binnen organisaties, die kort bij potentiële lerenden staan en een rol opnemen in het sensibiliseren, informeren en stimuleren naar leren. Ze zijn actief in diverse leercontexten (op werkvloeren, bemiddeling, onderwijs ...) en komen zo in contact met verschillende doelgroepen. Vanuit hun (vertrouwens)positie kunnen ze gemakkelijk remedieerbare leerdrempels snel aanpakken of verhelpen ze net die drempels die via meer formele kanalen moeilijker remedieerbaar zijn.”
(definitie Partnerschap Levenslang Leren)*

Brugfiguren Levenslang Leren

- ▶ Ondersteunen een potentiële lerende bij het zetten van **een volgende stap in een traject naar leren**

Ambassadeur

Mentor/buddy

Coach

Aanjager

- ▶ Werken samen in een **netwerk met andere brugfiguren LLL en partners**
- ▶ Kunnen zowel **proactief** als **reactief** te werk gaan
- ▶ Handelen
  - ▶ **informeel & laagdrempelig**
  - ▶ **op maat & holistisch**
  - ▶ **neutraal**
  - ▶ vanuit **gelijkwaardigheid en vertrouwen**

Geen interesse in leren
Onbewust van leernood

Traject naar leren van de potentiële lerende

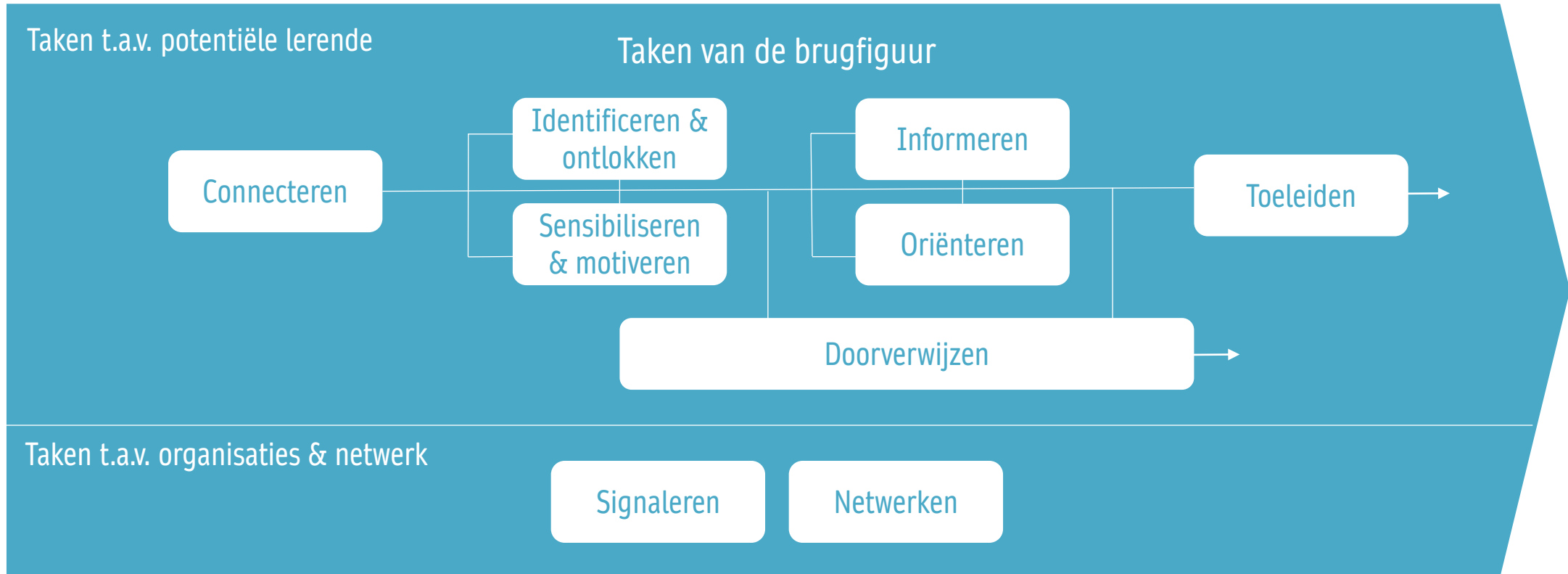
Deelname aan informeel of
(non-)formeel leeraanbod

Geen interesse in leren
Onbewust van leernood

Traject naar leren van de potentiële lerende

Deelname aan informeel of
(non-)formeel leeraanbod

5 profielen

Op basis van 5 determinanten

- ▶ Onbewuste < > bewuste rolopname
- ▶ Werkplek < > buurt/lokale context
- ▶ Veel < > beperkte expertise in (leer)loopbaanbegeleiding
- ▶ Vrijwillige opdracht < > professionele opdracht
- ▶ Aanspreekpunt < > competentie binnen jobprofiel

5 profielen

Werkplek

Leercoach
op de werkplek

Leerambassadeur
op de werkplek

Buurt / lokale context

Outreaching
leerloopbaanbegeleider

Leernoodsensitieve
professional

Leerambassadeur in
het socioculturele veld

Leercoach op de werkplek

Als aanvullende opdracht
binnen de job

Op de werkplek

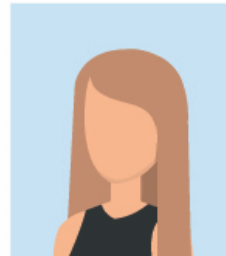
Senior-level • Uitgebreide kennis

Afstand tot
lerende

Voorbeeldprofielen

Helen L.
vakbonds-
vertegenwoordiger

Max W.
Vertrouwenspersoon

Alissa B.
HR-medewerker

Connecteren

Identificeren

Sensibiliseren

Informereren &
oriënteren

Toeleiden

Signaleren

Netwerken

Leerambassadeur op de werkplek

Als aanvullende opdracht
binnen de job

Op de werkplek

Entry-level • Basiskennis

Afstand tot
lerende

Voorbeeldprofielen

Alex B.
Collega

Justice A.
Militante

Eleonor D.
Buddy

Connecteren

Identificeren

Sensibiliseren

Informereren &
oriënteren

Doorverwijzen

Signaleren

Netwerken

outreachinge Leerloopbaanbegeleider

Als kernopdracht
binnen de job

In de buurt/lokale context

Senior-level · Uitgebreide kennis

Afstand tot
lerende

Voorbeeldprofielen

Witse K.
Leerloopbaan-
begeleider leerwinkel

Carley F.
Docent Ligo

Saar M.
Docent Hoger
Onderwijs

Connecteren

Identificeren

Sensibiliseren

Informereren

Toeleiden

Signaleren

Netwerken

Leerambassadeur in het socioculturele veld

Op vrijwillige basis
buiten de job

In de buurt/lokale context

Entry-level • Basiskennis

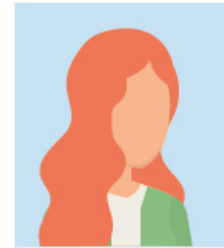
Afstand tot
lerende

Voorbeeldprofielen

Mo D.
Rolmodel in vrijetijds-
vereniging

Charlotte H.
Ervaringsdeskundige
in buurtcentrum

George V.
Lid van een
religieuze groep

Connecteren

Identificeren

Sensibiliseren

Informereren &
oriënteren

Doorverwijzen

Signaleren

Netwerken

leernoodsensitieve Socioculturele professional

Als aanvullende opdracht
binnen de job

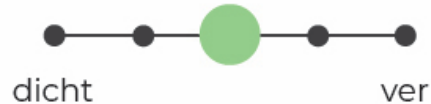
In de buurt/lokale context

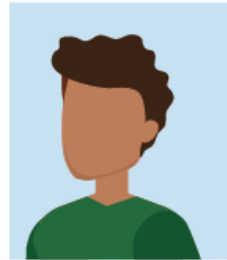
Entry-level • Basiskennis

Afstand tot
lerende

Voorbeeldprofielen

Harold A.
Consulent VDAB

Jana B.
Trajectbegeleider
integratie &
inburgering

Ali H.
Buurt- &
straathoekwerker

Connecteren

Identificeren

Sensibiliseren

Informereren

Doorverwijzen

Signaleren

Netwerken

Profieliches

Leerambassadeur op de werkplek

Leercoach op de werkplek

Leerambassadeur in het socioculturele veld

Leernoodsensatieve Socio-culturele professional

Outreachinge leerloopbaanbegeleider

Ambassadeur in het socioculturele veld

Leerambassadeur op de werkplek

- Als aanvullende opdracht binnen de job
- Op de werkplek
- Entry-level - Basiskennis
- Afstand tot leerende:

Leercoördinerende Socio-culturele professional

Leercoach op de werkplek

Over de rol

De leerambassadeur op de werkplek heeft vaak relaties met en staat dicht bij collega's. Hierdoor kan hij vaak verouderde kennis op de werkvloer in bijwerken en hij gemakkelijk kan helpen voor collega's. Hij gaat meestal op zoek naar leerenden en helpt hen daarbij wanneer hij wordt aangevraagd door collega's. Hij positioneert zich als brugfiguur en maakt dit ook duidelijk, zodat deze rol bekend wordt door anderen en de leerambassadeur een aanpak krijgt. De stuur vanuit het management en de organisatie is nauwelijks nodig, ook hij zijn functie goed kan uitvoeren.

Taken & verantwoordelijkheden

Van de leerambassadeur wordt een beperkt aantal taken verwacht dat als aanvullende opdracht (partijlijk) opgenomen wordt. Daarop bouwen van ervaring wordt via opleiding, van de brugfiguur eerste taken opmerken.

- CONNECTIELEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN

Competenties & ervaring

Als leerambassadeur zijn taken kan opmerken, heeft hij de volgende competenties nodig. Sommige van deze competenties zullen al natuurlijk aanwezig zijn, anderen worden verworven via de nodige training & onderbreiding.

VERTROUWENSRELIËNSE Relatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

GEÏNTEGREERDE Communicatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

MAKELIJKHEID Het vermogen van de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

RELEVANTE Content kennis, door ervaring met relevante content, kennis en vaardigheden werken.

NETWERKEN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

DEBATEEREN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

Ondersteunende vorming

- Basiseopleiding
- Geavanceerde opleiding
- Duiden van & ondersteunen in talentpakket
- Lezen werken met toolbox gespreksmethodieken
- Verste kennis m.b.t. de werkplek - netwerk
- Competenties versterken

Ambassadeur in het socioculturele veld

Leercoach op de werkplek

- Als aanvullende opdracht binnen de job
- Op de werkplek
- Senior level - Uitgebreide kennis
- Afstand tot leerende:

Leercoördinerende Socio-culturele professional

Leercoach op de werkplek

Over de rol

De leercoach ondersteunt vanuit haar functie, al lange tijd verwerken. Haar langdurige engagement geeft haar een goede toegang tot mensen en kennis over de organisatie van personeel leerenden en hun context. Ze fungeert als aanspreekpunt en is hiervoor verantwoordelijk. Omdat de leercoach een goede relatie met de leerambassadeur heeft, kan zij hen ondersteunen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen.

Taken & verantwoordelijkheden

De leercoach is goed ingebed in de werkvloer en heeft al actieve kennis van het LLL. Hierdoor kan deze meer taken opmerken dan de leerambassadeur en ook meer door vragen, toeluiden en signaleren.

- CONNECTIELEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN

Competenties & ervaring

Als leercoach zijn taken kan opmerken, heeft hij de volgende competenties nodig. Sommige van deze competenties zullen al natuurlijk aanwezig zijn, anderen worden verworven via de nodige training & onderbreiding.

VERTROUWENSRELIËNSE Relatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

GEÏNTEGREERDE Communicatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

MAKELIJKHEID Het vermogen van de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

RELEVANTE Content kennis, door ervaring met relevante content, kennis en vaardigheden werken.

NETWERKEN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

DEBATEEREN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

Ondersteunende vorming

- Basiseopleiding
- Geavanceerde opleiding
- Duiden van & ondersteunen in talentpakket
- Lezen werken met toolbox gespreksmethodieken
- Verste kennis m.b.t. de werkplek - netwerk
- Competenties versterken

Ambassadeur in het socioculturele veld

Leerambassadeur in het socioculturele veld

- Op vrijwillige basis buiten de job
- In de buurtlokale context
- Entry-level - Basiskennis
- Afstand tot leerende:

Leercoördinerende Socio-culturele professional

Leercoach op de werkplek

Over de rol

De leerambassadeur wordt in haar functie als aanspreekpunt voor mensen met leerbehoeften. Ze wordt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen.

Taken & verantwoordelijkheden

Van de leerambassadeur wordt een beperkt aantal taken verwacht dat als aanvullende opdracht (partijlijk) opgenomen wordt. Daarop bouwen van ervaring wordt via opleiding, van de brugfiguur eerste taken opmerken.

- CONNECTIELEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN

Competenties & ervaring

Als leerambassadeur zijn taken kan opmerken, heeft hij de volgende competenties nodig. Sommige van deze competenties zullen al natuurlijk aanwezig zijn, anderen worden verworven via de nodige training & onderbreiding.

VERTROUWENSRELIËNSE Relatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

GEÏNTEGREERDE Communicatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

MAKELIJKHEID Het vermogen van de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

RELEVANTE Content kennis, door ervaring met relevante content, kennis en vaardigheden werken.

NETWERKEN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

DEBATEEREN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

Ondersteunende vorming

- Basiseopleiding
- Geavanceerde opleiding
- Duiden van & ondersteunen in talentpakket
- Lezen werken met toolbox gespreksmethodieken
- Verste kennis m.b.t. de werkplek - netwerk
- Competenties versterken

Ambassadeur in het socioculturele veld

Leernoodsensatieve Socio-culturele professional

- Als aanvullende opdracht binnen de job
- In de buurtlokale context
- Entry-level - Basiskennis
- Afstand tot leerende:

Leercoördinerende Socio-culturele professional

Leercoach op de werkplek

Over de rol

De socio-culturele professional zet in op het versterken in levensvaardigheden op weg naar werk van de leerambassadeur, en wordt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen.

Taken & verantwoordelijkheden

De socio-culturele professional zet in op het versterken in levensvaardigheden op weg naar werk van de leerambassadeur, en wordt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen.

- CONNECTIELEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN

Competenties & ervaring

Als leercoach zijn taken kan opmerken, heeft hij de volgende competenties nodig. Sommige van deze competenties zullen al natuurlijk aanwezig zijn, anderen worden verworven via de nodige training & onderbreiding.

VERTROUWENSRELIËNSE Relatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

GEÏNTEGREERDE Communicatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

MAKELIJKHEID Het vermogen van de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

RELEVANTE Content kennis, door ervaring met relevante content, kennis en vaardigheden werken.

NETWERKEN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

DEBATEEREN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

Ondersteunende vorming

- Basiseopleiding
- Geavanceerde opleiding
- Duiden van & ondersteunen in talentpakket
- Lezen werken met toolbox gespreksmethodieken
- Verste kennis m.b.t. de werkplek - netwerk
- Competenties versterken

Ambassadeur in het socioculturele veld

Outreachinge leerloopbaanbegeleider

- Als aanvullende opdracht binnen de job
- In de buurtlokale context
- Senior level - Uitgebreide kennis
- Afstand tot leerende:

Leercoördinerende Socio-culturele professional

Leercoach op de werkplek

Over de rol

De outreachinge leerloopbaanbegeleider is verantwoordelijk voor het begeleiden van leerambassadeurs, en wordt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen. Ze werkt hiervoor nauw samen met de leerambassadeur, zodat zij het overnemen van de leercoach kan overnemen.

Taken & verantwoordelijkheden

Van de outreachinge leerloopbaanbegeleider wordt een beperkt aantal taken verwacht dat als aanvullende opdracht (partijlijk) opgenomen wordt. Daarop bouwen van ervaring wordt via opleiding, van de brugfiguur eerste taken opmerken.

- CONNECTIELEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN
- OPSPORREN VAN LEERENDEN

Competenties & ervaring

Als outreachinge leerloopbaanbegeleider zijn taken kan opmerken, heeft hij de volgende competenties nodig. Sommige van deze competenties zullen al natuurlijk aanwezig zijn, anderen worden verworven via de nodige training & onderbreiding.

VERTROUWENSRELIËNSE Relatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

GEÏNTEGREERDE Communicatie met de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

MAKELIJKHEID Het vermogen van de leerambassadeur, integreert en vanuit een neutrale houding werken.

RELEVANTE Content kennis, door ervaring met relevante content, kennis en vaardigheden werken.

NETWERKEN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

DEBATEEREN Deze gids wordt gebruikt om het LLL samen te werken met partners en relaties.

Ondersteunende vorming

- Basiseopleiding
- Geavanceerde opleiding
- Duiden van & ondersteunen in talentpakket
- Lezen werken met toolbox gespreksmethodieken
- Verste kennis m.b.t. de werkplek - netwerk
- Competenties versterken

Profielfiches

Leerambassadeur
in het
socioculturele veld

Leerambassadeur
op de werkplek

Leernoodsensitieve
**Socioculturele
professional**

Leercoach
op de werkplek

**Outreachende
Leerloopbaan-
begeleider**

CONNECTEREN

SENSIBILISEREN & MOTIVEREN

IDENTIFICEREN & ONTLOCKEN

ORIËNTEREN & INFORMEREN

DOORVERWIJZEN

TOELEIDEN

NETWERKEN & SIGNALISEREN

---

outreachende Leerloopbaanbegeleider

Als kernopdracht binnen de job

In de buurt/lokale context

Senior-level · Uitgebreide kennis

Afstand tot lerende
dicht
ver

Voorbeeldprofielen

Witse K.
Leerloopbaan-
begeleider leerwinkel

Carley F.
Docent Ligo

Saar M.
Docent Hoger
Onderwijs

Over de rol

De outreachende leerloopbaanbegeleider is momenteel al actief als toeleider naar een leeraanbod, vanaf het moment dat burgers met een leervraag naar hun toekomst. Als brugfiguur gaat hij proactiever op zoek naar potentieel lerenden, waarbij hij zich positioneert op laagdrempelige ontmoetingsplekken om daar leernoden te ontdekken en zo doelgroepen die de weg naar opleidingsverstrekkers/leerwinkels niet vinden, toch te bereiken. Hij kent het leeraanbod zeer goed en kan hierdoor gericht informatie geven om mensen naar een aanbod toe te leiden.

Taken & verantwoordelijkheden

Van alle brugfiguren heeft de outreachende leerloopbaanbegeleider het meest omvattende takenpakket. Dit is niet verwonderlijk, gezien de outreachende leerloopbaanbegeleider de rol van brugfiguur LLL als kernopdracht opneemt.

- Focusst op het connecteren met de doelgroep en het opbouwen van een vertrouwensband.
- Identificeert & ontlokt leernoden op een laagdrempelige manier.
- Informeert de potentiële lerende uitgebreid over leermogelijkheden.
- Leid potentiële lerenden toe naar allerlei soorten opleidingsaanbod.
- Vervult een sterke netwerkfunctie waarbij leernoden en hiaten gesignaleerd worden en structurele oplossingen gezocht worden.

Competenties & ervaring

Alvorens deze brugfiguur zijn taken kan opnemen, heeft hij de volgende competenties nodig. Sommige van deze competenties zullen al natuurlijk aanwezig zijn, anderen worden verkregen via de nodige training & ondersteuning.

VERTROUWENSPERSOON: Empathisch begrip tonen, groeidenken, integer & vanuit een neutrale houding werken

GESPREKSPARTNER: Excelleren in het voeren van verbindende gesprekken en omgaan met weerstand

MATCHMAKER: Holistisch, op maat en proactief werken, analyseren en probleemoplossend denken

WEGWIJZER: Grenzen kennen, doorverwijzen met warme overdracht, bemiddelen en nauwkeurig werken

NETWERKER: Zeer goed zicht hebben op het veld LLL, samenwerken met partners en netwerken

DESKUNDIGE: Zeer goede kennis hebben van opleidingen/incentives/kaders/...

Ondersteunende vorming

Basisopleiding

Gevorderde opleiding

- Duiden van & ondersteunen in takenpakket
- Leren werken met toolbox gespreksmethodieken
- Lokaal netwerk
- Competenties versterken

Informatie over:

- ▶ Kenmerken
- ▶ Omschrijving rol
- ▶ Taken & verantwoordelijkheden
- ▶ Competenties & ervaring
- ▶ Ondersteuningsnoden

Handleiding

Topics:

- ▶ Aan de slag met brugfiguren
- ▶ Instroom
  - ▶ Werven van brugfiguren
  - ▶ Onboarding en opleiding
- ▶ Doorstroom
  - ▶ Taken en potentiële acties
  - ▶ Ondersteuning
- ▶ Uitstroom
  - ▶ Afscheid nemen
  - ▶ Kennisdeling en -management

Randvoorwaarden

- ▶ Steun van de werkgever
- ▶ Leren/opleiding maakt deel uit van strategische doelstellingen organisatie
- ▶ Implementatietraject
- ▶ Afgebakend takenpakket
- ▶ Voldoende tijd om taken te volbrengen
- ▶ Selectie van brugfiguren:
  - ▶ Belang van rolmodellen – ervaringsdeskundigen
  - ▶ Langdurig engagement van brugfiguur (ifv opbouw vertrouwen)
- ▶ Training en coaching van brugfiguren
- ▶ Beschikbare informatie & ondersteuning zijn op regio afgestemd

Opgelet: deze presentatie gaf de voorlopige bevindingen weer van het lopende onderzoek. De publicatie van het onderzoeksrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

Gespreksmethodiek Levenslang Leren

Opgelet: deze presentatie gaf de voorlopige bevindingen weer van het lopende onderzoek. De publicatie van het onderzoeksrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

Gesprekmethodiek – what's in a name?

“Wij definiëren een gesprekmethodiek als een ondersteunende leidraad gehanteerd door de gespreksleider die het individu aanzet tot reflectie. Een gesprekmethodiek kan in verschillende verschijningsvormen voorkomen zoals bv. een gestructureerde vragenlijst, een tool, een stappenplan, een beslissingsboom,... Een gesprekmethodiek in deze specifieke context is gericht op het ontdekken van een leervraag, het aanjagen en het activeren van een latente leervraag en/of het overwinnen van een drempel of hinderpaal die het leren belemmert. Via de gesprekmethodiek wordt het individu ondersteund bij het zetten van de eerstvolgende stap. De methodiek stelt het individu in staat zijn/haar gedachten gestructureerd onder woorden te brengen zodat ze tot zelfinzicht en -reflectie komen (Sprangers & Scheirs, 2023).”

Opgelet: deze presentatie gaf de voorlopige bevindingen weer van het lopende onderzoek. De publicatie van het onderzoeksrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

Toolbox 'Op leeravontuur'

- ▶ **MODEL** met achterliggend theoretisch kader;
- ▶ **TOOLS** die als gespreksmethodiek ingezet kunnen worden om het leren bespreekbaar te maken;
- ▶ **NAVIGATOR** die de brugfiguur ondersteunt bij het navigeren doorheen de toolbox en tools te selecteren;
- ▶ **INSTRUCTIEFICHES** die de brugfiguur ondersteunen bij het oordeelkundig en impactvol inzetten van de gespreksmethodiek;
- ▶ **GESPRESKSTECHNIEKEN** (evidence-informed) die best ingezet worden om impactvolle gesprekken te houden

Opgelet: deze presentatie gaf de voorlopige bevindingen weer van het lopende onderzoek. De publicatie van het onderzoeksrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

Literatuur

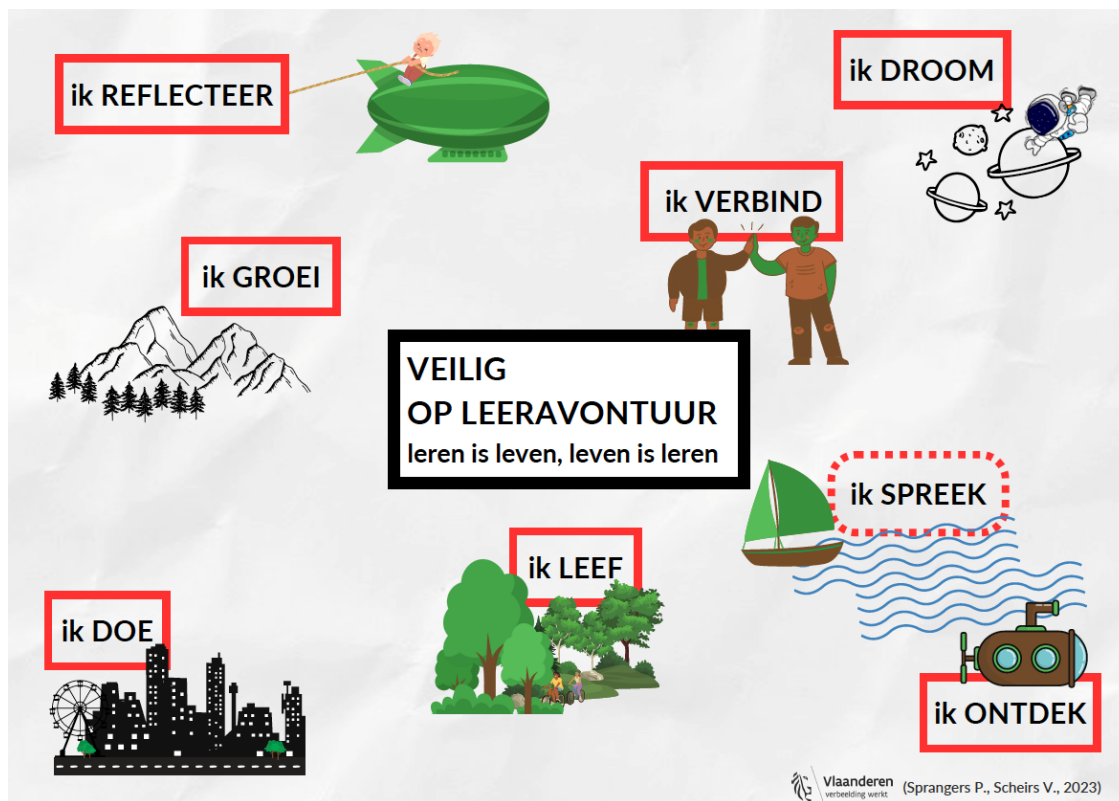
Randvoorwaarde: basiscompetent in coachende gespreksvoering

- ▶ Inspiratie uit **coachende gespreksvoering**:
  - ▷ **GROW-model**: Goal – Reality – Options – Will (Whitmore, 2003);
  - ▷ **Krachtgericht coachen**: Optimaal benutten van het psychologisch kapitaal van het individu door via gespreksmethodieken het kernpotentieel van de betrokkene zichtbaar te maken en/of eventuele belemmeringen en beperkende overtuigingen los te laten (Korthagen & Nuyten, 2020);
  - ▷ **Waarderend coachen**: Discover – Dream – Design – Destiny (Cooperrider & Whitney 2005)
  - ▷ **Oplossingsgericht coachen**: van probleem naar gewenste situatie – vanuit de eigen kracht en hulpbronnen oplossingen formuleren (Cauffman, 2015; Delmeijer, 2007).
  - ▷ **Gesprekstechnieken**

Opgelet: deze presentatie gaf de voorlopige bevindingen weer van het lopende onderzoek. De publicatie van het onderzoeksrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

MODEL MET ACHT DIMENSIES: OP LEERAVONTUUR

- ▶ Holistische visie op leren en leven
- ▶ Metafoor van een leeravontuur doorheen verschillende (nieuwe) werelden, met drempels en obstakels en het detecteren van groeikansen.
- ▶ De brugfiguur gaat samen met de potentieel lerende op ontdekkingsreis, samen op zoek naar eerdere (positieve) leer- en leefervaringen om vervolgens samen een volgende stap te zetten in het eigen leren.

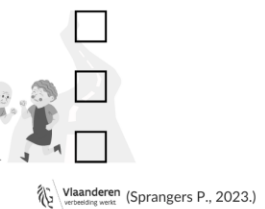
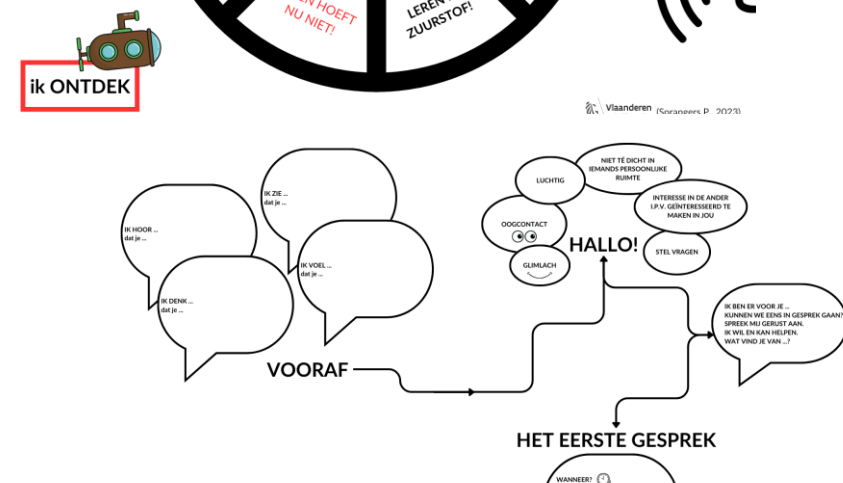
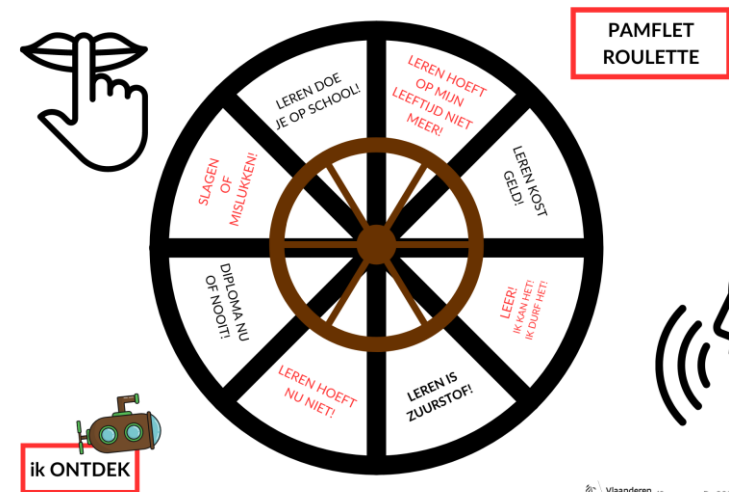
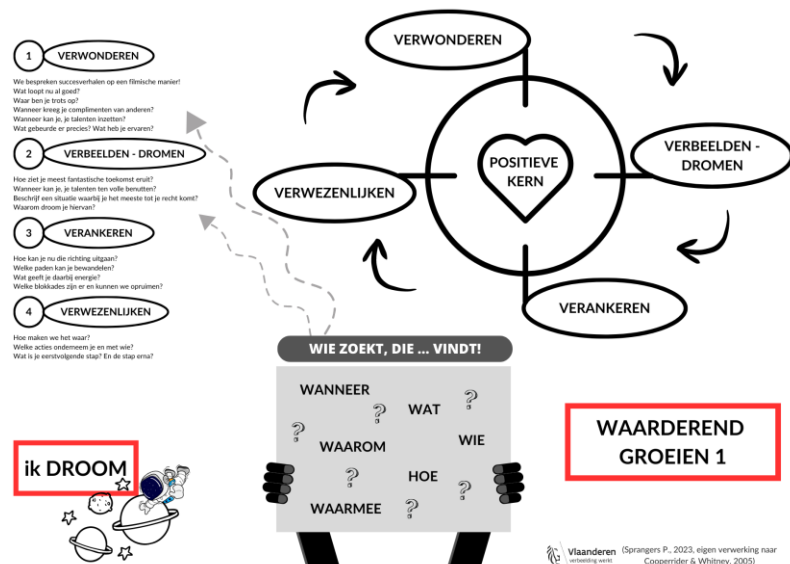
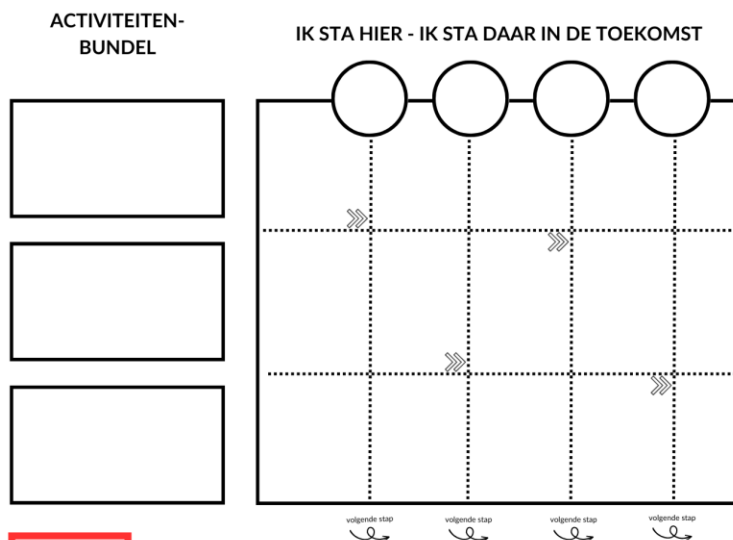

MODEL MET ACHT DIMENSIES: OP LEERAVONTUUR

- ▶ Ik **VERBIND** - Vertrouwensband tussen brugfiguur en potentieel lerende
- ▶ Ik **ONTDEK** - Ontdekken en detecteren van krachtbronnen, mogelijkheden en succeservaringen
- ▶ Ik **LEEF** - Leren vertrekkende vanuit de concrete leer- en leefwereld van het individu
- ▶ Ik **DROOM** - Zoeken naar mogelijkheden vanuit de achterliggende principes van het waarderend onderzoek
- ▶ Ik **GROEI** - Zichtbaar maken van groei en successen
- ▶ Ik **DOE** - Actiegericht – stapsgewijs behalen van heldere doelstellingen
- ▶ Ik **REFLECTEER** - Metacognitie
- ▶ Ik **SPREEK** – Communicatie

Toolbox met 15 tools

- Voortschrijdend inzicht doorheen het vooronderzoek dat één gespreksmethodiek onvoldoende zou zijn om leervragen te ontloppen bij de doelgroep en over de verschillende contexten heen
- Design van een **TOOLBOX met VIJFTIEN** verschillende gespreksmethodieken

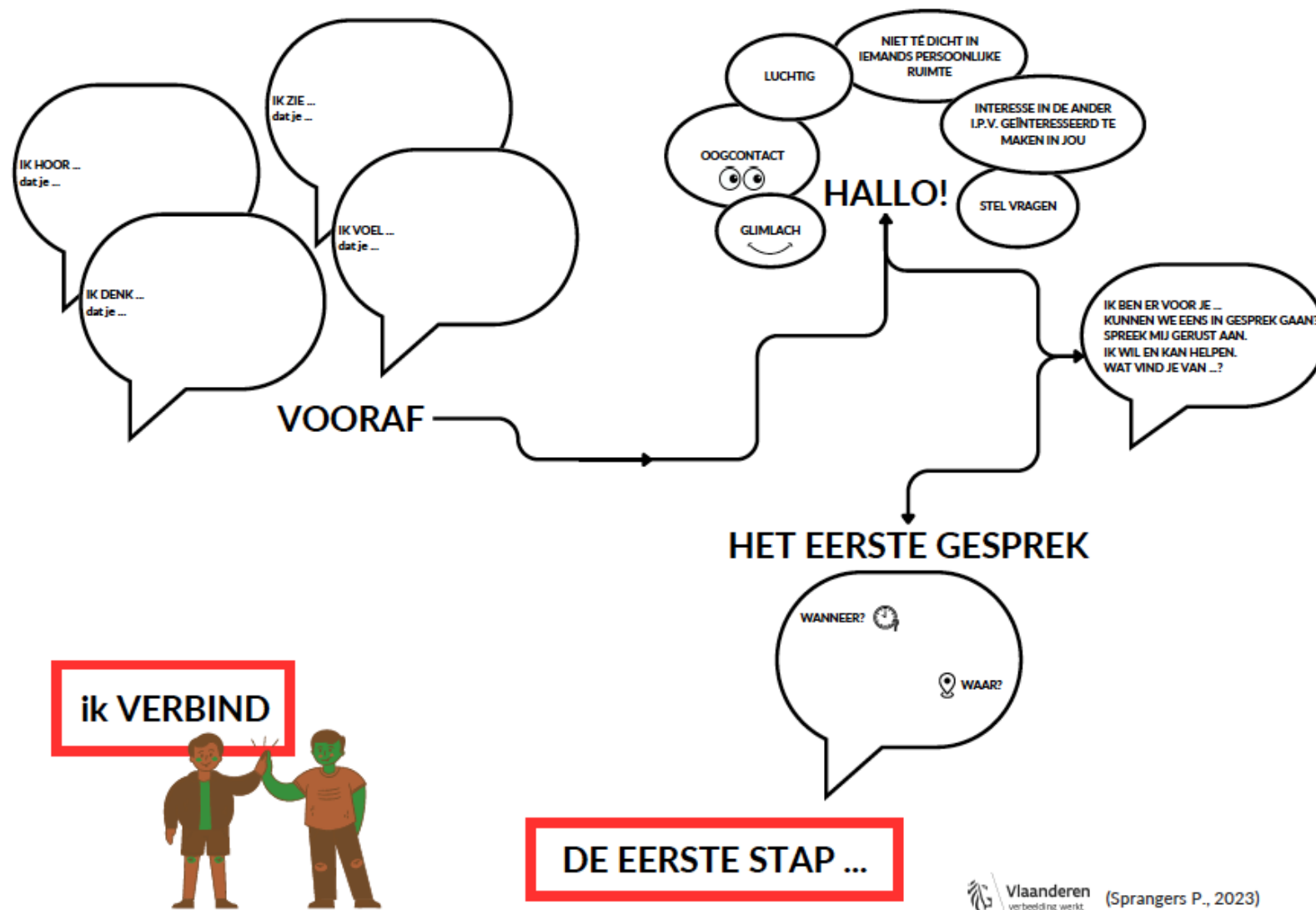

Navigeren door TOOLBOX

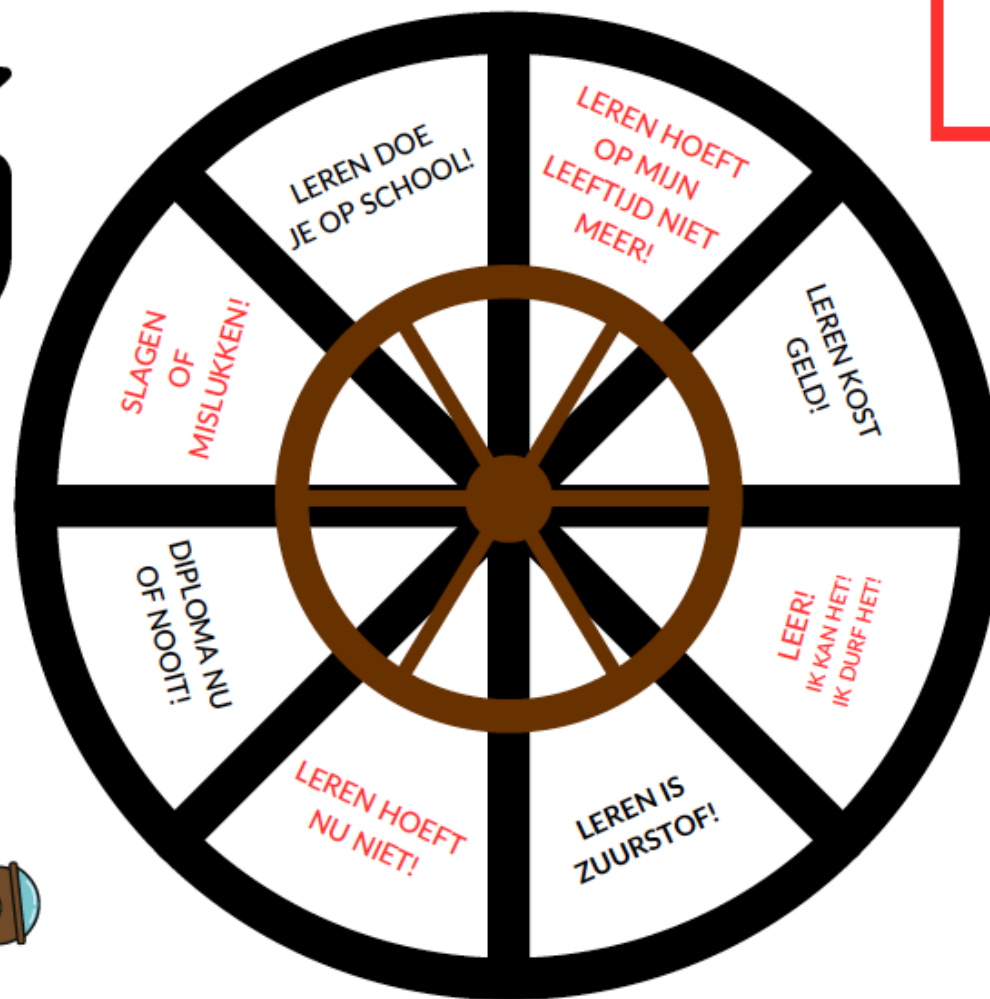
► IK VERBIND

Navigeren door TOOLBOX

► IK ONTDEK

PAMFLET
ROULETTE

Navigeren door TOOLBOX

► IK REFLECTEER

PLANNEN ...	NADENKEN OVER ...	WAT WERKT WEL ...
WAT WERKT NIET ...	DIT WIL IK BEREIKEN ...	DREMPELS ... HULPMIDDELEN ...
PRIORITEITEN ... KEUZES ...	AANDACHT ...	STUDEREN ...
SAMENWERKEN ...	NIEUWSGIERIG ...	GENIETEN ...

**SPREKEN
OVER LEREN**

HOE LEREN WE
SUCCESVOL

HOE GA IK BEWUST OM
MET MIJN LEREN EN
HEB IK ER MEER
CONTROLE OVER?

HOE LOSSEN WE
PROBLEMEN OP?

WAT BLOKKEERT
MIJN LEREN?

ik REFLECTEER

Vragen? Contacteer:

Lise Nackaerts
lise.nackaerts@ideaconsult.be

Pieter Sprangers (PhD)
pieter@domoderefontiro.be

Geef je graag feedback op de profielfiches, de toolbox of handleiding?

Contacteer:
lise.nackaerts@ideaconsult.be

SAM COOMANS

ACV

SHERPA

Inspiratiedag 12/12/2023

Europese Unie

Sherpa: doelstellingen

Met het SHERPA-project wilden we actief inspelen op de vaststellingen dat:

- leercultuur en **leergoesting** bij de Vlamingen (actief/nog niet actief, niet meer actief) **ontbreken**
- **participatie** aan activiteiten in het kader van levenslang en levensbreed leren **gering** is en naargelang leeftijd, opleiding, gender en statuut (werkend/werkzoekend) sterk **varieert**
- er zich heel veel **drempels** voordoen in een **beslissingsproces** om al of niet te gaan leren

Gebrek aan kennis

Gebrek aan kennis van de arbeidsmarkt / toekomstige ontwikkelingen

Gebrek aan kennis ecosysteem levenslang leren

Gebrek aan tijd en geld

Digitale drempels

Psychologische drempels

Gebrek aan motivatie

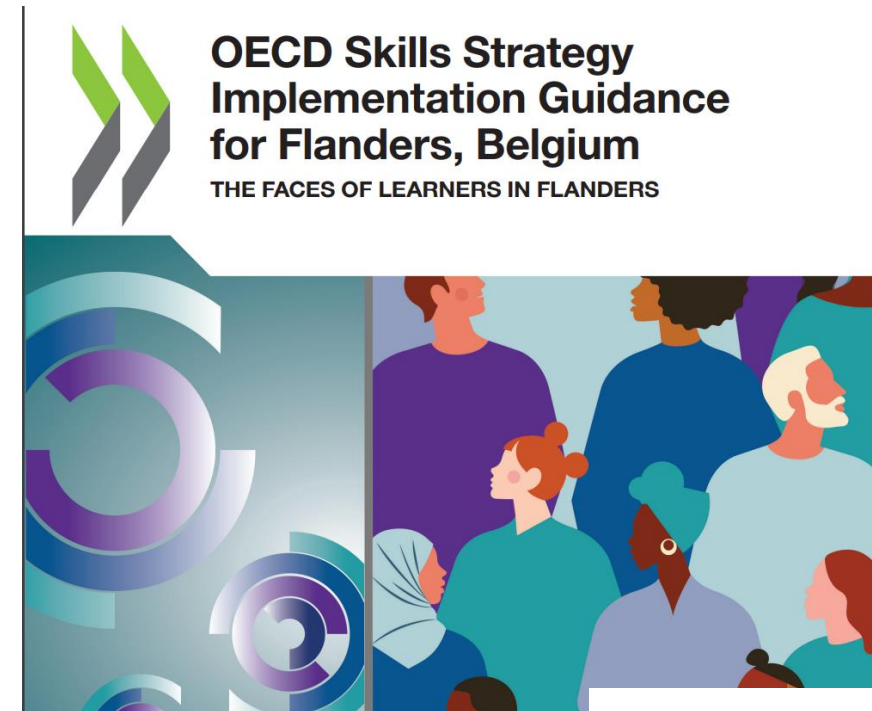
Weerstand

Faalangst/ negatieve ervaringen

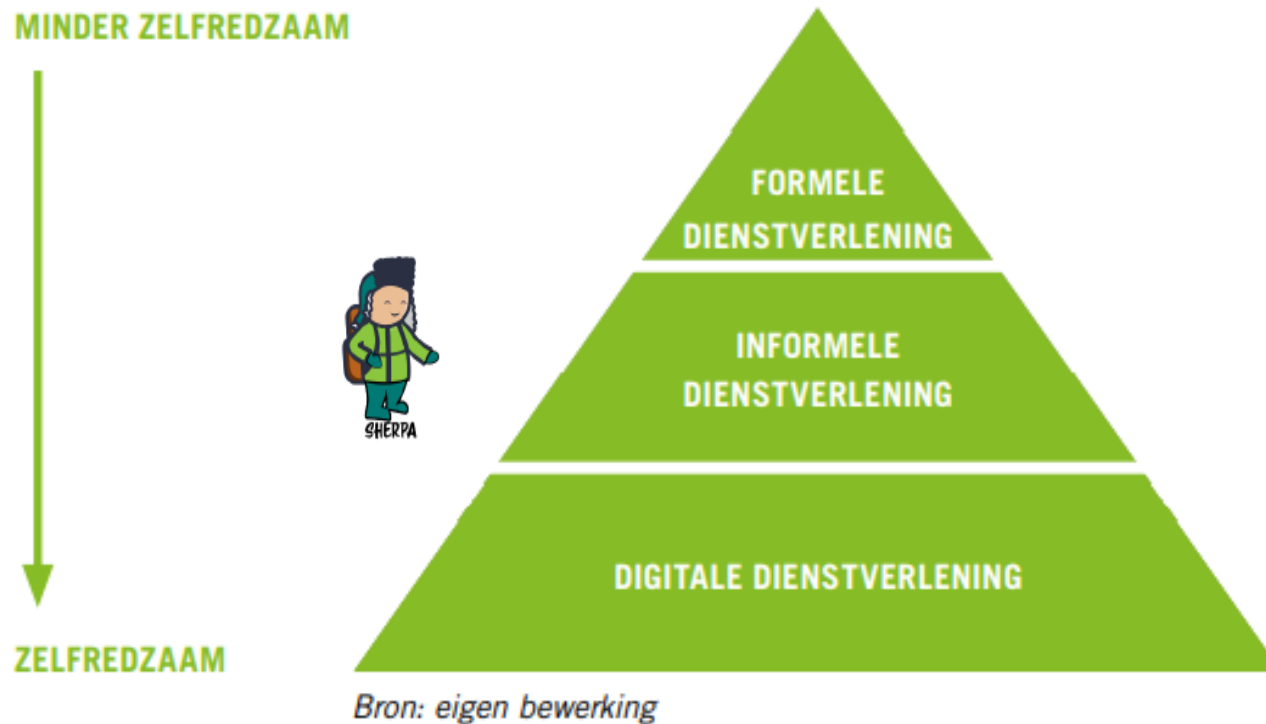

OESO: 'the faces of learners in Flanders'

1. Volwassenen met **meeste behoefte** aan leren, nemen **onvoldoende deel** aan LLL
2. Voor veel volwassenen is gebrek aan motivatie om een opleiding te volgen het gevolg van het niet ervaren van een leernood.
3. Bestaande **initiatieven bereiken onvoldoende** de groepen die het meest behoefte hebben aan leren
4. Actieve outreach in rechtstreeks contact met "ongemotiveerde" volwassenen én meer holistische visie kan helpen om hun deelname aan leeractiviteiten te verhogen

Coachende structuren die lerenden ondersteunen

Sherpa project: opzet

- Sherpa= werknemersvertegenwoordiger die werknemers informeert, sensibiliseert en stimuleert naar opleiding.

Projectgroep:

- Gecoördineerd door **vzw ACV Innovatief**
  - Samenwerking met ACV CSC Metea, ACV Bie, ACV Voeding en Diensten en enkele aan hen gelieerde sectorale opleidingsfondsen (Paper Pack Skills, Alimento,...)
  - Europese partners TUC, FNV, IG Metall, Centre for Born of Voksne (Horsholm Kommune), LBAS
-
- **Opzet:**
    1. Verkenning buitenlandse cases 'opleidingsmentoren'
    2. Opzetten opleidingsprogramma & training
    3. Bouwstenen voor een beroepskwalificatie

Meerwaarde sherpa's *binnen* organisaties

Tav doelgroep van lerenden

- Nabij, **laagdrempelig** en toegankelijk
- **Vertrouwensrol**/ spreken taal werkvloer → identificatie drempels
- Inspelen op **dispositionele** drempels (laag zelfbeeld, negatieve leerervaringen, gezondheids- en leeftijdsbelemmeringen,...) → eigen leerervaringen
- Leernoden duiden en leervraag helpen formuleren, “situaties” aangrijpen om **dialog over competenties** aan te gaan
- **Toeleiding** naar dienstverlening/incentives/ opleidingsaanbod

Meerwaarde sherpa's *binnen* organisaties

Tav organisatie/werkgever:

- Gedeelde **opleidingsnoden** op werkvloer **capteren**
- **Aanspreekpunt** werkgever/HR
- **Positief leerklimaat:** leren aanmoedigen en zichtbaar maken, kennisdeling stimuleren,...
- Mee werk maken van (sociaal) **overleg** rond opleidingsthema's
- **Sensibiliseren** werkvloer over **impact transitie**s

Vorming sherpa's

- **Doelstelling:**

Collectieve doelstelling	Individuele doelstelling
<ul style="list-style-type: none"> • Sherpa als aanspreekpunt rond opleiding binnen het bedrijf voor werknemers, HR,... • Sherpa heeft globaal overzicht leernoden • Vertaling van opleidingsbehoeften in het sociaal overleg (bv in context opleidingsplan)	<ul style="list-style-type: none"> • Sherpa als aanspreekpunt voor individuele opleidingsvragen • Identificeren van individuele vormingsbehoeften • Informeren over daaraan gekoppelde opleidingsincentives/ financiële ondersteuning

- Criterium rekrutering sherpa's: specifieke interesse in opleiding en levenslang leren
- 54 deelnemers in 3 vormingsessies
- Inhoud opleiding:
  - Onderwijs en opleidingsveld
  - Financiële incentives en opleidingsplannen
  - Opleidingsfondsen
  - Praktijkcases

Lessons learned: opleiding sherpa's

- Gedragenheid organisatie/leidinggevenden
- Wn-vertegenwoordigers goed geplaatst voor contact met doelgroep
- Belang van opleiding en ondersteuning op maat
- Vertrouwen opbouwen vraagt tijd
- Autonomie/onafhankelijk
- Investeren in professionalisering

Lessons learned: buitenlandse cases

Union Learning Reps

Leerambassadeurs

Vocational training mentor
Weiterbildungsmentor

- Ingebed in **strategie/programma LLL**
- Ingebed in een **tripartite benadering** overheid- werkgevers- werknemersorganisaties
- Ingebed in sectorakkoord, ondernemingsakkoord dat tijd creëert en **kader** geeft aan werkvloerwerking
- Leercoaches hebben nood aan **reflectie, coaching, support**
- “**Competentieprofiel**” biedt leercoach professionalisering, geeft vertrouwen bij de lerende

Beroepskwalificatie 'leercoach'

- zorgt voor (formele) **erkenning** van de leercoach, **motiveert**
- handvaten voor **professionalisering**, gelijkgerichte aanpak (biedt vertrouwen aan de lerende)
- biedt **handelingskader-en context**, met **flexibiliteit** aangepast aan doelgroep
- BK faciliteert opleiding via **VOV**
- Verankering binnen **ecosysteem LLL**
- **Modulaire** opbouw

BK 'ladder'
Loopbaanbegeleider
Leerloopbaanbegeleider
Leercoach/ Learning Mentor (Learning Reps, UK)
Leerambassadeur (FNV, Nederland)

Beleidsaanbevelingen

1. Zorg voor **afsprakenkader rond tijd, ruimte en coaching**
2. Gebruik de bestaande hefboomen: **sectorconvenanten, sociaal overleg,....**
3. Bouw een **beroepskwalificatie** uit die modulair is samengesteld
4. Zorg dat het behalen van deze beroepskwalificatie mogelijk wordt via het **VOV**
5. Laat de **brugfiguren** echte **bruggenbouwers** zijn
6. **Niet alleen de werkvloer?!**

Toekomstige beleidsuitdagingen

- Opleiding = steeds crucialer voor een goed draaiende arbeidsmarkt
  - Krapte
  - Opleiden op de werkvloer
  - Digitale en groene transitie
  - Werkbaar werk
- Federale ‘arbeidsdeal’:
  - 5 opleidingsdagen en opleidingsplannen
  - Relevante opleidingen ifv leernoden
  - (sociale) dialoog over competenties

Toekomstige beleidsuitdagingen

- **Bredere kijk op leren/ opleiding**
  - Basisgeletterdheid, 21ste eeuwse vaardigheden, brede arbeidsmarktcompetenties,...
  - Informele leerprocessen
  - Holistische visie op leren
- **Werknemers en organisaties met een grotere afstand tot leren:**
  - 37% Vlaamse volwassenen heeft geen leerintentie (OESO)
  - Werk aan leren en leercultuur binnen KMO's
  - Brugfiguren als outreach en informatiekanaal

Vragen?

Contacteer: sam.coomans@acv-csc.be

**Blijf op de hoogte van levenslang leren via
de portaalwebsite:**

vlaanderen.be/levenslang-leren

**Deel je ervaringen op sociale media met de
#InspiratiedagLLL & tag onze kanalen:**

vlaanderen.be/levenslang-leren

[@departement_wse](https://twitter.com/departement_wse)

[departement-wse](https://www.linkedin.com/company/departement-wse)

[Departement Werk en Sociale Economie](https://www.facebook.com/Departement-Werk-en-Sociale-Economie)